

POROZUMIENIE

w sprawie współdziałania w zakresie wyznaczania i funkcjonowania szlaków konnych na terenach leśnych znajdujących się w zarządzie nadleśnictw zgrupowanych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu

zawarte we Wrocławiu w dniu 18.02.2016 roku pomiędzy:

Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych we Wrocławiu

z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Grunwaldzkiej 90 (51-357 Wrocław) zwaną dalej „RDLP”, reprezentowaną przez:

Edwarda Podczaszyńskiego – p.o. Dyrektora RDLP

działającego w imieniu i na rzecz Nadleśnictw na podstawie udzielonych pełnomocnictw do zawarcia i podpisania niniejszego porozumienia na warunkach w nim ustalonych, stanowiących integralną część porozumienia

a

Województwem Dolnośląskim

z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14 (50-411 Wrocław) zwanym dalej „Województwem Dolnośląskim”, reprezentowaną przez:

RADOSŁAWA MOGONIA - WICEMARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

JOZEF A DYMALSKI - DYREKTORA DEPARTAMENTU SPRAW SPOŁECZNYCH
URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

współdziałającym w zakresie realizacji postanowień niniejszego porozumienia z

Dolnośląską Organizacją Turystyczną

z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Ostrowskiego 9 (53 - 238 Wrocław) zwaną dalej „DOT” lub „Koordynatorem” KRS 0000062136, NIP: 8971616995, Regon: 932116764 reprezentowaną przez:

Jerzego Ludwina – Wiceprezesa Zarządu

Rajmunda Papiernika – Członka Zarządu

Zgodnie z aktualnym na dzień podpisania porozumienia odpisem z rejestru stowarzyszeń w KRS Sądu Rejonowego we Wrocławiu;

zwanym w dalszej części porozumienia „Stronami”

o następującej treści:

§ 1.

1. Przedmiotem niniejszego porozumienia jest ustalenie zasad i warunków współdziałania pomiędzy Stronami w zakresie wyznaczania i funkcjonowania szlaków konnych na gruntach leśnych Skarbu

Państwa znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych – nadleśnictw zgrupowanych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu.

2. Realizacja niniejszego porozumienia wynika z potrzeb i oczekiwań społeczeństwa w zakresie rekreacji i turystyki konnej oraz jest wypełnieniem obowiązku udostępniania lasów dla ludności określonego w ustawie z dnia 28 września 1991r. o lasach, w szczególności art. 29 ust. 1a.
3. Dolnośląska Organizacja Turystyczna będzie udostępniać leśne szlaki konne wszystkim uczestnikom turystyki konnej bezpłatnie. DOT pełni rolę koordynatora turystyki konnej na wyznaczonych szlakach.

W szczególności DOT zobowiązany jest do:

- a) pisemnego zgłoszenia do właściwego terytorialnie nadleśnictwa o organizatorze szlaków i wszelkich zmianach, ze wskazaniem szczegółowych informacji o danym podmiocie, tj: pełnej nazwie, adresie, formie organizacyjnej wraz z dokumentami potwierdzającymi formę prawną prowadzonej działalności, organu i osób uprawnionych do reprezentacji, itp.;
  - b) przekazania organizatorowi zakresu obowiązków i zasad wynikających z niniejszego porozumienia;
  - c) przedstawienia do właściwego nadleśnictwa upoważnienia dla organizatora szlaków na terenie danego nadleśnictwa wraz z cesją praw i obowiązków wynikających z § 6 niniejszego porozumienia przejętych przez danego organizatora – według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do porozumienia .
4. Organizatorami szlaków będą podmioty pisemnie wskazane do właściwego nadleśnictwa przez Dolnośląską Organizacją Turystyczną, w konsultacji z Wydziałem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego, które zobowiązane są do oznaczenia i utrzymania w należytym stanie szlaku konnego i ponoszą pełną odpowiedzialność za jego oznakowanie, utrzymanie określonego szlaku i utrzymanie porządku na szlaku zgodnie z przedłożoną nadleśnictwu cesją praw i obowiązków, o której mowa w § 1 ust. 3 pkt c). W przypadku nieprzedłożenia lub niewłaściwego przedłożenia cesji praw i obowiązków wynikających z niniejszego porozumienia wszelką odpowiedzialność w zakresie nieprzejętych praw i obowiązków z porozumienia ponosi DOT.
  5. Dla realizacji przedmiotu umowy DOT lub Organizatorzy, będą korzystali ze środków własnych, społecznych i pomocowych .
  6. RDLP dołoży wszelkich starań, aby cel realizacji umowy został osiągnięty i kontynuowany oraz rozwijany dla dobra Regionu i pożytku społecznego.

§ 2.

1. Realizacja niniejszego porozumienia nie może powodować jakichkolwiek ograniczeń w prowadzeniu gospodarki leśnej na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe oraz nie oznacza ustanowienia jakiegokolwiek innego prawa niż korzystanie z tych gruntów w sposób i w zakresie ustalonym w niniejszym porozumieniu.
2. Realizacja niniejszego porozumienia nie powoduje jakichkolwiek zobowiązań finansowych Województwa Dolnośląskiego wobec stron niniejszego porozumienia.

§ 3.

1. Wyznaczanie szlaków konnych przez tereny leśne znajdujące się w zarządzie nadleśnictw odbywa się na podstawie wytycznych określonych w załączniku nr 1.

2. Propozycję przebiegu szlaków konnych, w tym miejsc postoju koni opracowują nadleśnictwa w obszarze swojego zasięgu terytorialnego, uwzględniając konieczność powstania regionalnej sieci szlaków konnych obejmującej obszar całej RDLP. Propozycja przebiegu szlaków zostanie przedstawiona na mapie przeglądowej nadleśnictwa w skali 1:25000 i przekazana do RDLP w terminie 1 miesiąca od daty zawarcia niniejszego porozumienia.
3. Propozycje przebiegu szlaków w postaci map przeglądowych zostaną przekazane do DOT.
4. W przypadku konieczności zmiany przebiegu szlaku, wytyczne pkt 1 – 3 stosuje się odpowiednio.

§ 4.

Wyznaczone szlaki konne podlegać będą oznakowaniu w sposób określony w załączniku nr 3.

§ 5.

Korzystanie z wyznaczonej sieci szlaków konnych odbywać się będzie zgodnie z regulaminem, którego wzór określa załącznik nr 2. Treść regulaminu będzie przekazana do wiadomości korzystającym ze szlaków poprzez umieszczenie jej na tablicach usytuowanych na wlotach szlaków oraz w miejscach postoju koni.

§ 6.

1. Organizatorem poszczególnych szlaków będą podmioty wskazane przez DOT, których obowiązkiem będzie w szczególności:
  - oznakowanie wyznaczonych szlaków oraz utrzymywanie znaków w stanie czytelnym,
  - urządzenie przy wyznaczonych szlakach miejsc postoju koni oraz i utrzymywanie tych miejsc w stanie funkcjonalnym,
  - wystawienie tablic z regulaminem korzystania ze szlaku, o których mowa w § 5,
  - prowadzenie akcji informacyjnej o wyznaczonych szlakach.
1. Realizacja obowiązków określonych w punkcie 1 odbywać się będzie we współpracy z właściwym terytorialnie nadleśniczym.
2. Organizator szlaku ponosi odpowiedzialność za zachowanie, utrzymanie porządku i bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz przestrzeganie obowiązujących w lesie przepisów przez uczestników turystyki konnej, z zastrzeżeniem §1 ust. 4 porozumienia.
3. RDLP upoważnia DOT i Organizatorów szlaków do występowania do urzędów administracji państwowej i samorządowej we wszelkich kwestiach dotyczących wykonania niniejszego porozumienia, a w szczególności związanych z uzyskaniem wymaganych pozwoleń, uzgodnień, badań i innych.
4. W związku z planowanym korzystaniem ze środków publicznych na przygotowanie i organizację szlaków konnych, RDLP zezwala na objęcie realizowanymi projektami gruntów leśnych przeznaczonych do korzystania na podstawie niniejszego porozumienia i deklaruje podjęcie wszelkich niezbędnych kroków koniecznych do zapewnienia trwałości tym projektom w zakresie udostępnienia do korzystania gruntów w zakresie funkcjonowania szlaków konnych.

§ 7.

1. Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania i jest zawierane na czas nieoznaczony.

2. Stronom przysługuje prawo wypowiedzenia porozumienia, z zachowaniem 6 miesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego.

§ 8.

Zmiany treści porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem ich nieważności.

§ 9.

W sprawach nie uregulowanych postanowieniami niniejszej umowy będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz przepisy art. 29 – 30 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. 2005 r. Nr 4, poz. 435 ze zm.).

§ 10.

Strony zgodnie oświadczają, że dołożą wszelkich starań, aby ugodowo załatwić ewentualne spory jakie pojawiają się w trakcie realizacji porozumienia. Jeżeli okaże się to niemożliwe wszelkie spory wynikłe przy wykonywaniu niniejszego porozumienia będą rozstrzygane przez rzeczowo właściwy sąd we Wrocławiu.

§ 11.

Porozumienie sporządzono w trzech egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Wicemarszałek
Województwa Dolnośląskiego

Radosław Mołoń

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we
Wrocławiu

p.o. DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
we Wrocławiu

Edward Podczaszewski

Województwo Dolnośląskie

Dyrektor
Departamentu Spraw Społecznych

Józef Dymulski

Dolnośląska Organizacja Turystyczna

DOLNOŚLĄSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA
CZŁONEK ZARZĄDU

Rajmund Papiernik

DOLNOŚLĄSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA
WICEPREZES ZARZĄDU

Jerzy Ludwin

Załączniki:

1. Wytyczne wyznaczania szlaków konnych przez tereny leśne.
2. Wzór regulaminu korzystania ze szlaku konnego.
3. Oznaczenia szlaków konnych.
4. Wzór upoważnienia dla organizatora.

WYTYCZNE WYZNACZANIA SZLAKÓW KONNYCH PRZEZ TERENY LEŚNE ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTW RDLP WROCŁAW

I. Podstawy prawne dotyczące kryteriów wyznaczania szlaków konnych

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej;

II. Zasady wyznaczania szlaków konnych

Zasady wynikające z Ustawy o lasach

Rozdział 5, Art. 29 ust.1a.

Jazda konna w lesie dopuszczalna jest tylko drogami leśnymi wyznaczonymi przez nadleśniczego.

Wybrane kategorie powierzchniowych form ochrony przyrody, na terenie których wprowadza się zakaz wyznaczania szlaków konnych

- rezerваты przyrody (wyznacza regionalny dyrektor ochrony środowiska);
- strefy ochrony ostoi zwierząt.

W przypadku utworzenia nowej strefy ochrony ostoi w miejscu, gdzie przebiega szlak konny, należy zmienić przebieg szlaku.

Przy wyznaczaniu tras należy unikać ich przebiegu drogami przez i po granicach rezerwatów przyrody oraz użytków ekologicznych, a także uwzględnić ich ewentualny wpływ na siedliska i gatunki Natury 2000, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków priorytetowych oraz gatunków, których ochrona obowiązuje także podczas prowadzenia gospodarki leśnej. Przebieg tras na terenie parków krajobrazowych powinien być uzgodniony z administracją tych parków, natomiast kwestię ewentualnego negatywnego wpływu na siedliska i gatunki Natury 2000 powinna rozstrzygnąć w swojej opinii Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Wybrane kategorie lasów ochronnych, na terenie których wprowadza się zakaz wyznaczania szlaków konnych

- 1) lasy glebochronne - wszystkie,
- 2) wybrane lasy wodochronne:
  - u źródeł rzek i potoków;
  - w granicach stref ochronnych ujęć i źródeł wody, wyznaczonych zgodnie z przepisami prawa wodnego,
- 3) lasy chroniące środowisko przyrodnicze, w tym lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej,
- 4) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym lasy położone w granicach poligonów, placów ćwiczeń, lotnisk i zamkniętych kompleksów wojskowych, a także stanowiące strefy ochronne dla tych obiektów.

Inne obszary

Zakazuje się prowadzenia szlaków konnych przez tereny poligonowe, lądowiska oraz w ich pobliżu.

Ograniczenia czasowe

Szlak konny zostaje czasowo zamknięty w przypadku wprowadzenia przez nadleśniczego zgodnie z zapisami ustawy o lasach (art. 26, ust. 3), okresowego zakazu wstępu do lasu.

Nadleśniczy może na okres obowiązywania zakazu wyznaczyć czasowy objazd.

Zasady prowadzenia szlaków

- szlaki powinny umożliwiać dotarcie do najciekawszych punktów topograficznych i obiektów krajoznawczych: widokowych, przyrodniczych, architektonicznych i archeologicznych,
- należy unikać prowadzenia szlaków w miejscach niebezpiecznych lub terenie zagrożonym erozją,
- szlaki, z wyjątkiem prowadzonych przez tereny niebezpieczne, powinny być dostępne w każdej porze roku,
- szlaki konne nie mogą być prowadzone w terenach lub po ścieżkach stwarzających zagrożenia dla turystów.

III. Kryteria wyznaczania dróg leśnych jako szlaków konnych przez tereny nadleśnictw

Szlaki konne mogą być wyznaczane tylko drogami leśnymi, z wyjątkiem:

- dróg leśnych posiadających nawierzchnię twardą lub utwardzoną w całości lub częściowo,
- dróg leśnych o dobrej nawierzchni gruntowej, kluczowych dla komunikacji; wywozu drewna i ochrony p.poż,
- dróg, dojazdów pożarowych ujętych w planie obrony przeciwpożarowej nadleśnictwa,
- dróg leśnych wykorzystywanych do celów rekreacji i turystyki: szlaki piesze lub rowerowe, ścieżki dydaktyczne,
- dopuszcza się wyznaczenie szlaku konnego poboczem dróg wymienionych wyżej pod warunkiem, iż pas jezdni zostanie w sposób widoczny rozdzielony od szlaku konnego.

Wzór regulaminu korzystania ze szlaku konnego

Las pełni wiele funkcji i zaspokaja potrzeby różnych grup użytkowników. Aby nie uszczuplić jego zasobów, granice swobody użytkowania określają normy prawne, kulturowe i zasady współżycia społecznego przyjęte w Rzeczypospolitej Polskiej.

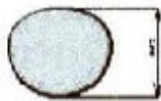
1. Leśny szlak konny przeznaczony jest do turystycznego, rekreacyjnego i szkoleniowego użytkowania koni wierzchowych, a tam, gdzie pozwalają na to warunki terenowe, również zaprzęgów konnych.
2. Organizatorem turystyki konnej nie są Lasy Państwowe. Za ewentualne wypadki na trasie konnej odpowiada organizator.
3. Szlak służy turystycznemu i rekreacyjnemu wykorzystywaniu koni wierzchowych. Na organizowanie imprez o charakterze wyczynowym lub masowym należy uzyskać zgodę właściwego nadleśniczego.
4. Jazda konna jest dopuszczona jedynie po wyznaczonych i oznakowanych drogach, ścieżkach i placach ku temu przeznaczonych.
5. Szlak ma charakter crossowy (terenowy) i nie posiada specjalnych przystosowań zwiększających bezpieczeństwo, dlatego też należy zachować na nim szczególną ostrożność, zwłaszcza przy pierwszym przejeździe nieznanym odcinkiem.
6. Każdy użytkownik dorosły korzysta ze szlaku na własną odpowiedzialność, a dzieci na odpowiedzialność opiekuna. Zabrania się jeździectwa rekreacyjnego bez opieki osobom w wieku poniżej 17 lat.
7. Poruszanie się po szlaku jest dozwolone od świtu do zmroku.
8. Zjeżdżanie poza szlak specjalnie oznakowany dopuszcza się jedynie w sytuacji wyższej konieczności (ratowania życia i zdrowia ludzi lub koni, alarmu o pożarze lasu, ominięcia powstałych przeszkód).
9. Nadleśniczy może udzielić zezwolenia grupom zorganizowanym na poruszanie się końmi wierzchowymi poza szlakiem w określonym miejscu i czasie.
10. Poszczególne odcinki szlaku mogą być okresowo zamykane z powodu prowadzenia prac leśnych lub innych ważnych względów. Będą wówczas oznaczone tablicami **ZAKAZ WSTĘPU**, czerwoną chorągiewką lub w inny czytelny sposób.
11. Należy pamiętać, że na szlaku mogą pojawić się przeszkody powstałe w sposób naturalny, bez wiedzy administracji leśnej jak np. złomy, wywroty, konary złamane okiścią, drzewa ścięte.
12. Na odcinkach szlaku, na których może dojść do spotkania z pojazdami kołowymi obowiązują ogólne przepisy o ruchu drogowym.
13. Obowiązek uprzątnięcia lasu po koniu spoczywa na jeźdźcy (dotyczy to leśnych stajni).
14. Za niestosowanie się do jakiegokolwiek punktu niniejszego regulaminu może zostać nałożona na użytkownika konia (nie hodowcę) grzywna w wysokości ustalonej przez administrację leśną.
15. Każda osoba, która zauważyła ogień w lesie ma obowiązek niezwłocznego poinformowania najbliższego leśniczego lub Straży Pożarnej.
16. Biwakowanie i palenie ognisk może się odbywać tylko w miejscach do tego przeznaczonych.

Pod regulaminem obligatoryjnie musi znajdować się numer telefonu do Straży Pożarnej i nadleśnictwa, na którego terenie znajduje się tablica z regulaminem udostępniania szlaku konnego oraz wzornik znaków używanych na szlaku.

Załącznik nr 3

OZNACZENIE SZLAKÓW KONNYCH

1. Znaki określające przebieg szlaku są w kolorze pomarańczowym:

a) podstawowy w kształcie koła o średnicy 60 mm - rys. 1;

Rys. 1.

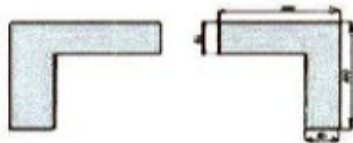
b) znak początku (końca) szlaku w kształcie koła o średnicy 100 mm w kolorze czarnym i na nim symetrycznie umieszczony znak podstawowy szlaku rys. - 2;

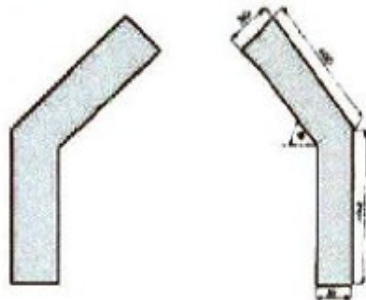
Rys. 2.

c) znak zmiany kierunku przebiegu szlaku

- znak skreśtu w kształcie paska o długości 200 mm i szerokości 30 mm zagięty w połowie pod kątem 90° lub 135° - rys. 3 i 4;
- strzałka o długości 140 mm i szerokości 30/90 mm - rys. 5;

Rys. 3

Rys. 4

Do Nadleśnictwa

Upoważnienie i przekazanie praw i obowiązków z porozumienia

W wykonaniu postanowień porozumienia w sprawie współdziałania w zakresie wyznaczania i funkcjonowania szlaków konnych na terenach leśnych znajdujących się w zarządzie nadleśnictw zgrupowanych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu z dnia .....

Dolnośląska Organizacja Turystyczna z siedzibą we Wrocławiu, przy ul. Ostrowskiego 9 (53-238 Wrocław) zwaną dalej „DOT” lub „Koordynatorem” KRS 0000062136, NIP: 8971616995, Regon: 932116764 reprezentowana przez: Jerzego Ludwina – Wiceprezesa Zarządu i Rajmunda Papiernika – Członka Zarządu wskazuje i upowaznia

Organizatora szlaków konnych na terenie Nadleśnictwa .....

Jednocześnie za zgodą RDLP/Nadleśnictwa, DOT przekazuje Organizatorowi, a Organizator przejmuje prawa i obowiązki w zakresie:

- oznakowanie wyznaczonych szlaków oraz utrzymywanie znaków w stanie czytelnym,
- urządzenie przy wyznaczonych szlakach miejsc postoju koni oraz i utrzymywanie tych miejsc w stanie funkcjonalnym,
- wystawienie tablic z Regulaminem korzystania ze szlaku,
- prowadzenie akcji informacyjnej o wyznaczonych szlakach.

Jednocześnie Organizator przyjmuje odpowiedzialność za zachowanie, utrzymanie porządku i bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz przestrzeganie obowiązujących w lesie przepisów przez uczestników turystyki konnej.

Podpisy:

DOT:

Organizator:

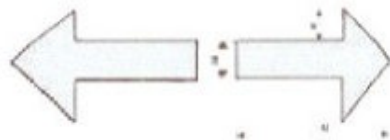
Za zgodą Nadleśnictwa: .....

Otrzymują:

- 1) Nadleśnictwo
- 2) Organizator
- 3) DOT

Dyrektor
 Departamentu Spraw Społecznych
 Józef Dymalski

Rys. 5

d) wykrytyk informujący o zmianie kierunku szlaku lub umieszczony w miejscu gdzie przebieg szlaku nie może być wystarczająco wyznakowany - rys. 6;

Rys. 6

f) znak informujący o: postoiu, popasie, stajni etapowej w kształcie skierowanego do góry paska zagiętego pod kątem 135° o szerokości 30 mm i długości 200 mm, a pod nim piktogram głowy konia - rys. 7.

Rys. 7

2. Znaki informacyjne to:

a) drogowskaz o wymiarach 150 x 450 mm (w tym strzałka kierunkowa 110 mm), na białym tle w czarnym kolorze umieszcza się numer szlaku, piktogram głowy konia, nazwę miejscowości i odległość w kilometrach. Krój i wielkość liter określa załącznik nr 1 do Instrukcji. Na grocie strzałki: znak podstawowy szlaku - rys. 8;

Rys. 8

b) tabliczka z numerem szlaku o wymiarach 90 x 200 mm, na białym tle w czarnym kolorze numer szlaku i piktogram głowy konia, a obok znak podstawowy szlaku - rys. 59;

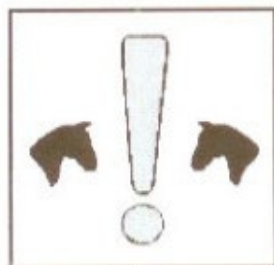
Rys. 9

c) tabliczka o wymiarach 120 x 120 mm, na białym tle czarny wykrzyknik oznacza nakaz poruszania się ze zwiększoną uwagą lub konieczność zejścia z konia (stromy odcinek szlaku, zawaly leśne, odcinki zabronione, inne przeszkody lub miejsca trudne, skrzyżowanie z ruchliwą drogą itp.)- rys. 60;

Rys. 10

d) tabliczka o wymiarach 200 x 200 mm na białym tle pomarańczowy wykrzyknik, a z lewej i prawej jego strony piktogram głowy konia w kolorze czarnym oznacza początek (koniec) wspólnego odcinka ze szlakiem pieszym lub rowerowym - rys. 61.

Rys. 11